

Nepriklausoma mokesčių konsultantė ir teisininkė
+370 655 01794
vilma@vpitax.com
www.vpitax.com

2017 gruodžio 20 d.

Apie LEZ įmonėms taikomas mokestines lengvatas ir jų maksimalias sumas

Seimas gruodžio 7 d. priėmė nemažai Pelno mokesčio įstatymo pakeitimų. Pavyzdžiui PMĮ 58 straipsnio 16 dalies 1 ir 2 punktai keitėsi dviem sekančiais aspektais.

Pirma, esant šiuose punktuose įtvirtintoms sąlygoms, laisvosios ekonominės zonos (LEZ) įmonė nemokės pelno mokesčio 10 mokestinių laikotarpių (šiuo metu galiojančioje redakcijoje pelno mokestis nemokamas 6 mokestinius laikotarpius), o kitus 6 mokestinius laikotarpius jai pelno mokesčio tarifas bus sumžintas 50% (šiuo metu galiojančioje redakcijoje pelno mokestis sumažinamas 10 mokestinių laikotarpių). Tam, kad įmonės galėtų pasinaudoti minėtomis pelno mokesčio lengvatomis, vykdydamos prekių gamybą, perdirbimą, apdirbimą ar panašią veiklą, privalo investuoti ne mažiau nei 1 mln. eur, turėti auditoriaus išvadą, patvirtinančią reikalaujamą kapitalo investicijos dydį bei 75% pajamų turi gauti iš minėtos veiklos. Tuo tarpu, LEZ įmonė, vykdanči paslaugų teikimą laisvojoje ekonominėje zonoje ir norinti pasinaudoti mokestinėmis lengvatomis, turi investuoti ne mažiau nei 100'000 Eur, jos vidutinis darbuotojų skaičius mokestiniais metais turi būti ne mažesnis kaip 20 ir 75% pajamų įmonė turi generuoti iš minėtos veiklos zonoje bei taip pat turėti auditoriaus išvadą, patvirtinančią reikalaujamą kapitalo investicijos dydį

Antras aspektas, kuriuo keitėsi minėti punktai yra tai, kad pelno mokesčio lengvatomis LEZ įmonė gali naudotis tiek, kiek tai suderinta su 2014 m. birželio 17 d. Komisijos reglamento (ES) Nr. 651/2014, kuriuo tam tikrų kategorijų pagalba skelbiama suderinama su vidaus rinka taikant Sutarties 107 ir 108 straipsnius nuostatomis (toliau – Komisijos reglamentas). Šis Komisijos reglamentas iš principo įtvirtina, kad valstybės narės teikiama pagalba (pavyzdžiui teikiamos mokesčio lengvatos) yra suderinama su ES vidaus rinkos taisyklėmis tik tada, kai yra nustatyta maksimali tokios teikiamos pagalbos suma, kitaip tariant valstybė narė negali teikti neribotų mokestinių lengvatų. Reiktų atkreipti dėmesį į tai, kad toks mokestinių lengvatų ribojimas galioja jau nuo 2014 metų, o PMĮ nuostatų pakeitimais tik siekiama aiškiau reglamentuoti Lietuvos teikiamų mokestinių lengvatų suderinamumą su ES teisės aktais. Taigi, toliau norėčiau aptarti, kaip konkrečiai minėtas Komisijos reglamentas ir kiti teisės aktai riboja mokestinių lengvatų teikimą.

Komisijos reglamento Nr. 651/2014 14 straipsnio 12 punkte įtvirtinta, kad pagalbos intensyvumas (kitaip tariant, mūsų aptariamu atveju - teikiamų mokestinių lengvatų suma) neturėtų viršyti didžiausio pagalbos intensyvumo, nustatyto atitinkamame regioninės pagalbos žemėlapyje. Lietuvos atveju, didžiausias pagalbos intensyvumas yra įtvirtintas 2014 m. birželio 25 d. Vyriausybės nutarime dėl Lietuvos Respublikos 2014–2020 metų regioninės pagalbos žemėlapiu Nr. 571 (toliau - Vyriausybės nutarimas) ir **negali būti didesnis nei 25%**. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad pagal Komisijos reglamente įtvirtintus principus, pagalbos intensyvumas skaičiuojamas nuo tinkamų finansuoti išlaidų. Kitaip tariant, pagal Komisijos reglamento ir Vyriausybės nutarimo nuostatas **Lietuvoje LEZ įmonėms maksimali teikiamų mokestinių lengvatų suma negali būti didesnė nei 25% nuo įvykdytų investicijų sumos. Be to, atkreiptinas dėmesys į tai, kad maksimali mokestinių lengvatų suma skaičiuojama sudedant visų rūšių lengvatas, t.y. pelno mokesčio, nekilnojamo turto, žemės mokesčio lengvatas.**

Svarbu pažymėti, kad pagal Vyriausybės nutarimą didžiausias pagalbos intensyvumas gali būti padidintas ne daugiau kaip 20 procentų mažoms ir labai mažoms įmonėms ir ne daugiau kaip 10 procentų vidutinėms įmonėms.

Taigi, atsižvelgiant į aukščiau pateiktą teisės aktų nuostatas, darytinos išvados, kad LEZ įmonėms maksimali teikiamų mokestinių lengvatų suma turi būti apskaičiuojama sekančiai:

a) didelėms įmonėms taikomų mokestinių lengvatų suma, negali būti didesnė nei 25% nuo padarytų investicijų sumos (pvz. LEZ įmonei investavus 1 mln. EUR, maksimali suteiktų įmonei mokestinių lengvatų krepšelio suma negali viršyti 250'000 Eur). Didelių, mažų, labai mažų ir vidutinių įmonių kriterijai įtvirtinti Komisijos reglamento I priede.

Didelė įmonė yra tokia įmonė, kuri turi daugiau nei 250 darbuotojų ir kurios metinė apyvarta viršija 50 mln. EUR, ir (arba) bendra metinė balanso suma viršija 43 mln. EUR;

b) mažos įmonės taikomų mokesčių lengvatų suma negali būti didesnė nei 45% nuo padarytų investicijų sumos (pvz. LEZ įmonei investavus 1 mln. EUR, maksimali mokesčių lengvatų krepšelio suma negali viršyti 450'000 Eur). Mažoji įmonė apibrėžiama kaip įmonė, kurioje dirba mažiau kaip 50 asmenų ir kurios metinė ir (arba) bendra metinė balanso suma neviršija 10 mln. EUR.

c) vidutinėms įmonėms taikomų mokesčių lengvatų suma negali būti didesnė nei 35% nuo padarytų investicijų sumos (pvz. LEZ įmonei investavus 1 mln. EUR, maksimali mokesčių lengvatų krepšelio suma negali viršyti 350'000 Eur). Vidutinių įmonių kategorijai priklauso įmonės, kuriose dirba mažiau kaip 250 asmenų ir kurių metinė apyvarta neviršija 50 mln. EUR, ir (arba) bendra metinė balanso suma neviršija 43 mln. EUR.

Itin svarbu atkreipti dėmesį į tai, kad nors iki šiol galiojančio 58 str. redakcijoje nėra įtvirtinta, kad pelno mokesčio lengvatos LEZ įmonėms taikomos tiek kiek suderinta su Komisijos reglamentu, tačiau primintina, kad identiškos mokesčio lengvatos įtvirtintos ir LEZ pagrindų įstatymo 15 straipsnio 3 ir 3¹ dalyse, kurios pagal 15 straipsnio 7 dalį turi būti taikomos tiek, kiek tai neprieštaruoja ES teisės aktams, reglamentuojantiems valstybės teisės teikimą ir Vyriausybės nustatytai valstybės pagalbos teikimo ir priežiūros tvarkai.

Nereiktų pamiršti to, kad iš principo valstybės pagalbos klausimai priskirti Ūkio ministerijos ir Konkurencijos tarybos kaip koordinuojančios institucijos specialistų kompetencijai, todėl dėl taikomų pelno mokesčio lengvatų ribojimo reiktų konsultuotis su Ūkio ministerija, o ne su VMI prie FM. Ir tai yra greičiausiai pagrindinė priežastis kodėl iki šiol mokesčių lengvatų ribojimo klausimai nebuvo aptarti nei PMĮ nuostatose, nei jų komentaruose.

Tačiau prieš keletą mėnesių, konsultuodama asmenis dėl investicijų į LEZ, supratau, kad toks institucijų kompetencijų išsiskyrimas ir mokesčių lengvatų ribojimo klausimų neaptarimas PMĮ komentare, gali sukelti itin daug nesusipratimų praktikoje. Finansų ministerija atsižvelgė į mano pastabas ir nutarė apie teikiamų mokesčių lengvatų suderinamumą su ES teisės aktais įtvirtinti PMĮ nuostatose (nors manau, kad būtų užtekę papildyti tik komentarą).

Nenustebčiau, jeigu nemažai konsultantų ir auditorių, konsultuodami dėl taikomų mokesčių lengvatų, kurios taikomos investicijų į LEZ atveju, klausimais vadovaudavosi tik PMĮ komentare pateiktais išaiškinimais. Tačiau iš PMĮ 58 straipsnio 16 dalies 1 ir 2 antro punkto komentare pateiktų pavyzdžių galima lengvai padaryti klaidingas išvadas, kad įmonė investavusi į LEZ reikalaujamas sumas (pvz 1 mln. eur) gali mėgautis neribotomis pelno mokesčio lengvatomis pirmus šešis mokesčius laikotarpius, jeigu tik ne mažiau kaip 75 procentų pajamų generuoja iš LEZ vykdomos veiklos ir turi auditoriaus išvadą, patvirtinančią reikalaujamą kapitalo investicijos dydį. Galima susidaryti įspūdį, kad esant minėtoms sąlygoms, net ir investavus pavyzdžiui 1 mln. Eur, o gavus 20'000 mln. Eur pelno, nereiks mokėti jokio pelno mokesčio. Taigi, tokios nuostatos, kad mokesčių lengvatų teikimas turi būti suderintas su Komisijos reglamentu, įtvirtinimas PMĮ turėtų atkreipti konsultantų dėmesį į tai, kad mokesčių lengvatos LEZ įmonėms yra ribojamos ES teisės aktais.

Taip pat norėčiau paraginti visų LEZ atstovus jau pirminiuose informacijos šaltiniuose investuotojams (pvz internetiniuose puslapiuose ir juose pateiktose prezentacijose) aiškiai iškomunikuoti apie LEZ įmonėms teikiamų mokesčių lengvatų maksimalias sumas, kaip tai yra padarėsi Klaipėdos LEZ. Ši zona yra vienintelė zona iš visų, kuri labai aiškiai savo internetiniame puslapyje yra įvardijusi, kad teikiamų mokesčių lengvatų krepšelis yra ribojamas ES teisės aktais. Mokesčių lengvatų ribojimai yra esminė informacija investuotojui ir privalo būti aiškiai aptarta.